

Projektterv

Földrajzi tudásépítés kollaboratív módszerekkel

Készítette: Dobi Adrienn, Gali Kende, Kustra Nikolett, Nagy Anita, Nagy Viktória

Metodikai problémafelvetés

A kollaboratív tudásépítés egy adott problémára épülő, a közös gondolkodási és alkotási folyamaton túl egy olyan tevékenységet jelöl, amely által minden tanulóban új tudás konstruálódik. Tehát egy olyan csoportos munkaforma, amely által a diákok a közös tudáskonstruálás révén könnyen memorizálható tudásanyaghoz juthatnak. Az ismeretek bővítése, elmélyítése mellett a különböző készségek, kompetenciák is fejlődnek. A diskurzusra épülő munkaforma lehetővé teszi, hogy a problémamegoldási készségek mellett a kommunikációs, és együttműködési-szociális kompetenciák is fejlődjenek.

A pedagógus a folyamat során csak külső segítőként kíséri figyelemmel, orientálja a diákok haladását. Ebből következően a kollaboratív módszerek alkalmazása az oktatásban megalapozhatja azt a tudást, amely révén a diákok a későbbiekben felelősségteljes, nyitott, problémamegoldási stratégiákkal rendelkező, tudatos állampolgárok lesznek. Ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy napjaink iskolarendszerében mennyire megvalósíthatóak a kollaboratív tudásépítésre épülő módszerek? Számos nehézség áll fenn, amelyek közül talán az egyik leglényegesebb az időtartam, hiszen egy adott tanóra időkorlátai erőteljesen megszabják, behatárolják a használható tanári tevékenységek és tanulói munkaformák körét. Ezért lényeges, hogy a tevékenység során az időkeretet figyelembe véve olyan problémák megválaszolása kerüljön előtérbe, amely belefér a rendelkezésre álló időtartamba.

A módszer alkalmazhatósága függ továbbá az adott iskola pedagógiai programjától is, attól hogy egy adott intézmény mennyire nyitott a hagyományosabb munkaformáktól eltérő új munkaformák használatára. További problémákat vethet fel a módszer alkalmazása esetén a túl nagy vagy túl kicsi osztálylétszám is, valamint, mivel a kollaboratív tudásépítéshez sokszor szükségesek a vizualizációs és információs IKT-s eszközök, ezek hiánya szintén hátráltató tényezőként hathat a módszer iskolában történő alkalmazására. Projektünk során tehát a kollaboratív tudásépítéshez kapcsolódó kérdéseket, problémákat kíséreljük majd megválaszolni, megmagyarázni gyakorlatorientált módon.

Kollaboratív módszerek alkalmazása a földrajz tanításban

A projektfeladat részeként szeretnénk néhány kollaboratív feladatot kipróbálni középiskolás tanulókkal, és az *óra/órák után egy tesztfeladattal mérnénk le tudásszintjüket és vetnénk össze hasonló tudásszintű tanulókéval, akik azonos témáról egy előadást hallgatnának meg. Természetesen azokat az információkat, amikre a teszt rákérdez, mindegyik csoport/ osztály valamilyen formában feldolgozná.

A frontálisan megtartott óra egy prezentáció segítségével történne, amiben környezetvédelmi kérdésekről lenne szó interaktívan, kérdésekkel megfűszerezve. A célcsoport mindkét esetben 10-12. osztályig terjed, úgy vélem, ők már rendelkeznek megfelelő előismerettel, hogy egy informatív Ppt és néhány rávezető kérdés segítségével interaktívan tudják feldolgozni a témát.

A másik osztályt csoportokra bontanánk szét különféle csoportalakító feladatokat alkalmazva, majd az egyes csoportok kapnának egy-egy részletet a témából. Légszennyezés lenne a fő téma és ezt osztanánk alegységekre, így szakértői csoportok jönnének létre, ahol megvitathatják a nekik kiadott kérdéseket, forrásokat, feladatokat és közösen valamiféle megoldásig jutnának el. Az óra utolsó szakasza a szakértői csoportok prezentálása lesz, ahol bemutatják, hogy mi volt a feladatuk és hogyan teljesítették azt.

Mindkét osztály azonos formában írna tesztet az óra/órák anyagából és összevetnénk az eredményeiket.

*Még nem tudjuk biztosan, hogy hány óra áll rendelkezésükre a feladat elvégzéséhez.

A beszámoló előzetes terve

A kollaboratív módszerek és a frontális oktatás összehasonlítása történne meg a tanórákon és a beszámolóban. A képzésnek a célja, hogy a diákok a közös feladatok megoldása során szerezzenek információkat egymást segítve, tehát megismerkedhetnek a kollaboratív tudásfejlesztéssel, megtapasztalhatják előnyeit és hátrányait a frontális oktatással szemben. A kollaboratív módszer alkalmazása során lehetőség nyílik a gyerekek együttműködő-képességének fejlesztésére is.

A beszámolóban fellelhető lesz a két módszer pozitív és negatív oldala. Főként a kollaboratív módszer eredményeit fogjuk kihangsúlyozni, hogy mennyire volt alkalmazható a diákokon és, hogy milyen volt a hatékonysága. A módszer időbeli terjedelmét és kivitelezhetőségét megtapasztalva fogunk érdembeli következtetéseket levonni arról, hogy az iskolában hogyan lenne érdemes bevezetni a módszert és alkalmazni azt. Az elkészült dokumentálást, feladtleírást, kutatási eredményt és reflexiót csatolni fogjuk, illetve a kutatás során észlelt új tapasztalatokat is megfogjuk említeni a beszámolóban.

A prezentáció előzetes terve

A prezentációnk során nem csupán a vizsgálat egészét szeretnénk felvázolni, valamint az eredményeket közölni, hanem egy mikrotanítás keretein belül igyekszünk majd bemutatni, hogy mi is történt a gyakorlatban.

Ennek lebonyolításához a hallgatótársak segítségére is szükségünk lesz, hiszen a korábbi diákok helyett ebben az esetben ők lesznek az alanyok. Ez ugyanolyan módon történne, mint az eredeti kutatásban, csupán lerövidítve. A hallgatókból 2 csoportot alkotva mindegyikük részt vesz egy oktatási folyamatban, majd interaktív módon elemezzük, megbeszéljük az eredményeket.

Azt szeretnénk, hogy valóban testközelből tapasztalják meg a gyerekek élményeit. Egyrészt fontosnak tartjuk, hogy a leendő tanárok a tanulók helyébe képzeljék magukat, amivel mind a maguk, mind a gyerekek dolgát is megkönnyíthetik, másrészt úgy gondoljuk, hogy a reprezentálás így lesz a leghatékonyabb.

Földrajzi tudásfejlesztés kollaboratív módszerekkel			Időtartam (nap)
Szakasz kezdete	Szakasz vége	Szakaszcímek	
2.23.18	3.4.18	A kutatás menetének megtervezése (problémafelvetés)	11
3.5.18	4.15.18	A kutatás teljes időtartama	40
3.5.18	3.18.18	1: A kutatás megtervezése (feladatok kiválasztása, óraterv)	13
3.19.18	4.1.18	2: A kutatás lebonyolítása (tanítási fázis, ellenőrzés)	12
4.2.18	4.8.18	3: Interjúk készítése	6
4.9.18	4.15.18	4: A kapott eredmények kiértékelése	6
4.16.18	5.2.18	Beszámoló készítése - a tanulmány megírása	16
5.3.18	5.23.18	A prezentáció elkészítése	20
5.24.18	5.25.18	Prezentálás (szimuláció, szerepjáték a csoportban)	1

